

Helsingfors/Mariehamn 1.11.2023**Nr 45/23****Hänvisning** Ålands lagtings skrivelser
18.9.2023, nr 229/2023.

Till Justitieministeriet

Ärende Utlåtande över landskapslag om ändring av landskapslagen om klientavgifter inom socialvården, antagen av lagtinget 18.9.2023.**Landskapslagens huvudsakliga innehåll**

Avgifterna för tjänster under närståendevårdarens ledighet och under ledighet för andra personer som vårdar en anhörig eller närstående slopas. I klientavgiftslagen görs även ändringar och kompletteringar i bestämmelserna gällande långvarig service, långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig institutionsvård och långvarig familjevård samt fortlöpande och regelbunden hemservice.

Lagstiftningsbehörigheten

Landskapslagen gäller landskapsregeringen och under denna lydande myndigheter och inrättningar, kommunernas förvaltning, socialvård samt näringsverksamhet, vilka områden helt eller till delar som berörs av föreliggande landskapslag hör till landskapets lagstiftningsbehörighet enligt 18 § 1, 4, 13 och 22 punkterna i självstyrelselagen för Åland.

Den aktuella landskapslagstiftningen reglerar avgifter inom socialvården. Jämlikt 18 § 5 punkten i självstyrelselagen har landskapet behörighet att lagstifta om grunderna för avgifter som uppbärs inom landskapsförvaltningen och enligt 44 § 3 mom. i nämnda lag ankommer det på lagtinget att lagstifta om grunderna för avgifter som uppbärs inom landskapsförvaltningen. Grundlagens 2 § 3 mom. innebär att grunderna för avgifter anges i lag. Dessutom förutsätter självstyrelselagens 21 § 1 mom., som motsvarar grundlagens 80 § 1 mom.,

att bestämmelser som berör grunderna för individens rättigheter och skyldigheter anges i lag. Enligt Ålandsdelegationens uppfattning har i landskapslagen intagits detaljerade stadganden om grunderna för avgifterna och övriga därtill hörande angelägenheter, varvid nämnda förutsättningar uppfylls.

Lagstiftningsbehörigheten gällande stiftande, ändring och upphävande av grundlag samt avvikelser från grundlag utgör riksbehörighet enligt självstyrelselagens 27 § 1 punkt. Enligt grundlagens 19 § 1 mom. har alla som inte förmår skaffa sig den trygghet som behövs för ett människovärdigt liv rätt till oundgänglig försörjning och omsorg. Grundlagens 19 § 3 mom. ålägger det allmänna, enligt vad som närmare bestäms genom lag, att bl.a. tillförsäkra var och en tillräckliga social-, hälsovårds-, och sjukvårdstjänster samt främja befolkningens hälsa. Dessa grundlagsbestämmelser har beaktats i landskapslagen.

Ålandsdelegationens utlåtande

Ålandsdelegationen finner att landskapslagen faller inom landskapets lagstiftningsbehörighet.

Närvarande Ordföranden Holm-Johansson, ledamöterna Dahlén, Lampi, Leino-Sandberg och Siitari.

På Ålandsdelegationens vägnar:

Marine Holm-Johansson
ordförande

Rainer Åkerblom
sekreterare